

Cechy mowy dziecka pięcioletniego

Pięcioletnie dziecko charakteryzuje się dynamicznym rozwojem mowy, co jest widoczne zarówno w zakresie słownictwa, jak i budowy zdań. Poniżej znajdują się kluczowe cechy mowy dziecka w tym wieku oraz sygnały, które mogą budzić niepokój.

Prawidłowe cechy mowy pięciolatka

- **Rozumienie mowy:** Dziecko prawidłowo rozumie pytania i polecenia.
- **Zasób słownictwa:** Ma odpowiedni do wieku zasób słownictwa oraz wiedzę o otaczającym świecie.
- **Zrozumiałość wypowiedzi:** Potrafi wypowiadać się zrozumiale dla otoczenia, tworząc zdania złożone. Jest w stanie samodzielnie sformułować dłuższą wypowiedź ustną, np. opowiedzieć bajkę.
- **Wymowa:** Na ogół dziecko wymawia wszystkie głoski prawidłowo. Ewentualne opóźnienia w wymowie głosek sz, ż, cz, dż, r nie są jeszcze wadą wymowy.
- **Trudne wyrazy:** Może zdarzać się, że dziecko przesadnie wymawia niektóre głoski w trudnych wyrazach, np. *żeszyt* zamiast *zeszyt*, co zazwyczaj samoistnie ustępuje.

Co powinno niepokoić?

- **Trudności w rozumieniu:** Problemy w rozumieniu pytań i poleceń.
- **Proste zdania:** Dziecko posługuje się tylko pojedynczymi wyrazami lub prostymi zdaniami. Trudności z budowaniem zdań złożonych oraz dłuższych wypowiedzi ustnych.
- **Ograniczony zasób słów:** Dziecko ma ubogi zasób słownictwa.
- **Błędy gramatyczne:** Często występują niepoprawne formy gramatyczne.
- **Przestawianie sylab:** Przestawianie sylab i głosek w wyrazie, zastępowanie ich innymi, skracanie wyrazów.
- **Zniekształcenie głosek:** Głoski brzmią nienaturalnie, np. międzyzębowe *s, z, c, dz* lub tzw. "francuskie *r*".
- **Problemy z narządami mowy:** Nieprawidłowości w funkcjonowaniu narządów mowy, np. brak unoszenia języka do góry, nawykowe oddychanie ustami, wada zgryzu.
- **Tempo mowy:** Mowa jest zbyt szybka lub zbyt wolna.
- **Objawy jąkania:** Jakikolwiek objawy jąkania lub brak prawidłowej wymowy głosek odpowiednich dla wieku.